

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2020. december 22.
(OR. en)

14333/20

UD 404

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2020. december 15.
Címzett:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2020) 806 final
Tárgy:	A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK az Uniós Vámkódex 278a. cikke alapján a Kódexben előírt elektronikus rendszerek fejlesztésének előrehaladásáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2020) 806 final számú dokumentumot.

Melléklet: COM(2020) 806 final

Brüsszel, 2020.12.14.
COM(2020) 806 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

**az Unió Vámkódex 278a. cikke alapján a Kódexben előírt elektronikus rendszerek
fejlesztésének előrehaladásáról**

{SWD(2020) 339 final}

Tartalomjegyzék

1.	BEVEZETÉS	2
2.	HÁTTÉR-INFORMÁCIÓK.....	2
3.	A VÁMKÓDEXHEZ KAPCSOLÓDÓ ELEKTRONIKUS RENDSZEREK ESETÉBEN KÖVETETT PROJEKTMÓDSZERTAN	3
4.	GLOBALIS ÁTTEKINTÉS A VÁMKÓDEXHEZ KAPCSOLÓDÓ ELEKTRONIKUS RENDSZEREK ELŐREHALADÁSÁRÓL	4
5	VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ ÉS KÖVETKEZTETÉSEK.....	16

1. BEVEZETÉS

A Bizottság Uniós Vámkódexhez kapcsolódó elektronikus rendszerek megvalósításáról szóló első éves eredményjelentését¹ és az e jelentést kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentumot² 2019. december 13-án tették közzé. Az idei éves jelentés részletesen foglalkozik az elektronikus rendszerek kifejlesztésében történt további előrehaladással, valamint ismerteti a Vámkódex hatálybalépése óta a teljesen digitális vámkörnyezet irányába tett előrelépéseket. Ebben a Vámkódex munkaprogramjára³ támaszkodik, amely kiindulási alapként tekinthető az előrehaladással kapcsolatos jelentéstételben.

A Vámkódex munkaprogramjában szereplő projektek három rendszerkategóriába sorolhatók:

- i) tizenegy központi transzeurópai rendszer, amelyek kifejlesztése vagy korszerűsítése a Bizottság feladata (ezeknél gyakran szükséges a nemzeti rendszerek tagállami kifejlesztése vagy korszerűsítése is);
- ii) három decentralizált transzeurópai rendszer, amelyek kifejlesztése vagy korszerűsítése a Bizottság feladata, de jelentős, a tagállamok által megvalósítandó nemzeti összetevőt tartalmaznak; valamint
- iii) három nemzeti rendszer, amelyek kifejlesztése vagy korszerűsítése kizárólag tagállami feladat.

Ez a jelentés mindhárom rendszertípus esetében vizsgálja az érdemi előrehaladást, ezenkívül felvázolja az egyes projektek célkitűzéseit, architektúráját és tervezési megközelítését. Ez alapján kiemeli az esetleges késéseket (amennyiben azonosíthatók), valamint a tervezett enyhítő intézkedéseket. A Vámkódex munkaprogramjának végrehajtásában elért előrehaladás átfogó értékelését a jelentés következtetéseket tartalmazó szakasza foglalja össze, amely bemutatja, hogy a fennmaradó projektek többnyire jól haladnak a tervezési ütemtervnek megfelelő befejezés irányába. Az egyes projektek tervezését és állapotát az e jelentéssel együtt kiadott bizottsági szolgálati munkadokumentum⁴ ismerteti részletesebben.

2. HÁTTÉR-INFORMÁCIÓK

A Vámkódex 2016. május 1-jén lépett hatályba, és – a 2019. évi módosítását⁵ követően – a 2020., 2022. és 2025. évet jelölte meg az információtechnológiai átállás és megvalósítás tekintetében elvégzendő munka fokozatos teljesítésének határidejeiként. A Vámkódex 278. cikke úgy rendelkezik, hogy a meglévő elektronikus és papíralapú rendszerek mindaddig alkalmazhatók a vámalkiságok elvégzésére (ezek az ún. átmeneti intézkedések), amíg a vonatkozó, a Vámkódexben előírt új vagy korszerűsített elektronikus rendszerek működőképesé nem válnak. Az átmeneti intézkedéseket meg kell szüntetni, amint a megfelelő elektronikus rendszereket létrehozták.

¹ A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az Uniós Vámkódex 278a. cikke alapján a Kódexben előírt elektronikus rendszerek fejlesztésének előrehaladásáról, COM(2019) 629 final.

² Bizottsági szolgálati munkadokumentum, amely a következő dokumentumot kíséri A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az Uniós Vámkódex 278a. cikke alapján a Kódexben előírt elektronikus rendszerek fejlesztésének előrehaladásáról, SWD(2019) 434 final.

³ A Bizottság (EU) 2019/2151 végrehajtási határozata (2019. december 13.) az Uniós Vámkódexben előírt elektronikus rendszerek kifejlesztésére és telepítésére vonatkozó munkaprogram létrehozásáról (HL L 325., 2019.12.16., 168–182. o.).

⁴ Bizottsági szolgálati munkadokumentum, amely a következő dokumentumot kíséri A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az Uniós Vámkódex 278a. cikke alapján a Kódexben előírt elektronikus rendszerek fejlesztésének előrehaladásáról, SWD(2020) XXX final.

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/632 rendelete (2019. április 17.) a 952/2013/EU rendeletnek az Uniós Vámkódexben előírt elektronikus adatfeldolgozási eljárásoktól eltérő eszközök átmeneti alkalmazásának meghosszabbítása céljából történő módosításáról (HL L 111., 2019.4.25., 54–58. o.).

Ennek a teljesen digitális vámkörnyezet felé vezető, összetett elektronikus átállási folyamatnak a támogatása érdekében a Vámkódex munkaprogramja határidőket állapít meg az egyes elektronikus rendszerekre (és azok esetleges szakaszaira) vonatkozóan a 2020 és 2025 közötti időszakra.

A 278a. cikk előírja a Bizottság számára, hogy évente készítsen jelentést a még el nem készült elektronikus rendszerek telepítésében elért előrehaladásról. E célból a Bizottság **1. a tagállamok által félévente (januárban és júniusban) készítendő nemzeti tervek, valamint 2. a saját szervezeti egységei és a tagállamok körében végzett felmérés alapján** összegyűjtött az előrehaladással kapcsolatos információkat annak érdekében, hogy dokumentálja ez előrehaladást.

A tagállamoktól és a Bizottságtól gyűjtött és e jelentésben is szereplő tervezési és előrehaladási információk a június végi tényleges helyzetet tükrözik, és ezek révén megbecsülhető a 2020 végéig elért haladás. Amint azt a 2019-es jelentés közzétette, a 2020-as jelentés tartalmaz egy elemzést is, amely azokon a részletesebb információkon alapul, amelyeket a tagállamok a 2020 óta létező, az árutovábbítás és az export területén működő, alapvető decentralizált transzeurópai rendszerekkel foglalkozó „**nemzeti koordinációs programok**” keretében jelentettek.

Az összegyűjtött adatokat össze is vetették a 2019-es adatokkal a lényegesebb elmozdulások észlelése érdekében. A felmérésben megkérdezett projektmenedzsereknek jelezniük kellett az elektronikus rendszerek tervezett menetrendjéhez képest bekövetkező minden olyan késést, amely a tudomásukra jutott, valamint az ilyen késések okait és a hozott intézkedéseket. A felmérésből származó adatok között egyaránt találhatók mennyiségi (teljesített vagy elmulasztott határidők, mérföldkövek), valamint minőségi (a fennálló kihívások, a várható kockázatok és a projektek hozzávetőleges összetettségének részletes ismertetése).

3. A VÁMKÓDEXHEZ KAPCSOLÓDÓ ELEKTRONIKUS RENDSZEREK ESETÉBEN KÖVETETT PROJEKTMÓDSZERTAN

Az elektronikus rendszerek kifejlesztése több lépésből álló munkafolyamat:

- Először döntés-előkészítő tanulmány készül, amely tartalmazza a projekt indokolását, és meghatározza annak költségvetési igényeit. A döntés-előkészítő tanulmány ismerteti a gazdasági környezetet, a problémát, a projektet és annak terjedelmét, az alternatív megoldási lehetőségeket, a költségeket, valamint az időbeli keretet.
- Ezt követi a jövőképet ismertető dokumentum létrehozása, amely az architektúra, a költségek, az időbeliség és a kockázatok szempontjából részletesebben meghatározza a projektet, emellett a projekt mérföldköveire, elvárt eredményeire, szervezésére vonatkozó információkat tartalmaz.
- Ezt követően az üzleti folyamatok modellezésére kerül sor, amelynek során a jogszabályok alapján képzett üzleti folyamatok folyamatábrákon vagy folyamatmodellekben történő vizuális ábrázolása segítségével dolgozzák ki a rendszerek funkcionális specifikációit. A folyamatmodellek vizuális ábrázolásának előnye, hogy biztosítja az egységes értelmezést és elemzést.
- Ezzel összefüggésben dolgozzák ki a technikai specifikációkat, amelyek részletesebben ismertetik az adott rendszer felépítését, az alkalmazandó architektúrát, a gazdálkodók és vámhivatalok által beküldendő üzeneteket, a más rendszerekkel való kapcsolatot biztosító interfészeket, a tesztelési terveket stb.

A Vámkódexhez kapcsolódó projektek közelmúltbeli fejlesztései során **optimalizálták** a projektmódszertant, az üzleti folyamatok modellezését és az adatmodellezést, valamint a

technikai specifikációkat **párhuzamosabban**, a kezdetektől fogva mind a Bizottság, mind pedig a nemzeti hatóságok oldalán dolgozó jogi, üzleti és informatikai szakértőkkel **szoros együttműködésben**, a kereskedelem képviselőivel konzultálva fejlesztették ki. Ezen túlmenően számos projekt során fokozatosan bevezetésre kerültek **iteratív fejlesztési és telepítési modellek**.

A Bizottság és a tagállamok rendszeres találkozóinak keretében határozzák meg és fogadják el az egyes transzeurópai rendszerek projektdokumentumait. Ezenkívül a Bizottság a kereskedelmi kapcsolattartó csoport útján rendszeresen konzultál a kereskedelmi szervezetekkel. Nagy kihívással jár annak biztosítása, hogy a meglévő rendszerek problémamentesen működjenek az új rendszerek kifejlesztésének ideje alatt. Amikor elkészültek, akkor rendkívül fontos lesz a meglévő rendszerekről a korszerűsített rendszerekre történő zökkenőmentes átállás biztosítása. Ez létfontosságú annak biztosításához, hogy az átállás ne érintse a kereskedelmi és vámügyi műveleteket.

4. GLOBÁLIS ÁTTEKINTÉS A VÁMKÓDEXHEZ KAPCSOLÓDÓ ELEKTRONIKUS RENDSZEREK ELŐREHALADÁSÁRÓL

A Vámkódex munkaprogramja **tizenhét projektet** tartalmaz, amelyek eredményeként **kiépülnek a szükséges elektronikus rendszerek**, amelyek magukban foglalnak tizennégy transzeurópai rendszert, amelyekért a Bizottság a tagállamokkal együtt felelős, és három rendszert, amelyek a tagállamok kizárólagos felelősségi körébe tartoznak.

4.1. 2020 végétől kezdve a Bizottság a tizenhétből nyolc rendszer sikeres korszerűsítéséről vagy telepítéséről számolhat be.

Az idei jelentés különösen az **Unió Vámkódex – Adatlapok különleges eljárásokhoz (INF SP) rendszer** 2020. június 1-jei sikeres telepítését emeli ki. Ez az új rendszer harmonizálja az aktív és passzív feldolgozási eljárások hatékony irányítására irányuló megközelítést, és javítja a vámhivatalok közötti nyomon követést és ellenőrzést.

A nyolc elkészült központi transzeurópai rendszer (új és korszerűsített rendszerek) a következők:

- **Unió Vámkódex – Regisztrált exportőrök rendszere – REX (új): 2017-ben lett telepítve.**
- **Unió Vámkódex – Vámhatósági határozatok – CDS (új): 2017-ben lett telepítve.**
- **Unió Vámkódex – A kereskedők közvetlen hozzáférése az európai információs rendszerekhez – UUM&DS (felhasználók egységes kezelése és digitális aláírás) (új): 2017-ben lett telepítve.**
- **Unió Vámkódex – A gazdálkodók nyilvántartási és azonosító rendszerének korszerűsítése – EORI2 (korszerűsítés): 2018-ban lett telepítve.**
- **Unió Vámkódex – Felügyelet 3 – SURV3 (korszerűsítés): 2018-ban lett telepítve.**
- **Unió Vámkódex – Kötelező érvényű tarifális felvilágosítás – KTF (korszerűsítés):** célja, hogy összehangolja a tagállami vámhatóságok által kiadott összes kötelező érvényű tarifális felvilágosítást tartalmazó, régóta működő adatbázist a Vámkódex szabályaival. A jobb ellenőrzési mechanizmusok

biztosítják, hogy az összes jogszabály alapján fizetendő vámösszeget és a hozzá kapcsolódó héát megfelelően beszadják, és a csalások hatékonyabban felderíthetők legyenek. Az első szakasz 1. és 2. lépése 2017 októberében valósult meg. A második szakasz két negyedévet késett a kidolgozási szakaszban. Ennek ellenére a tervezés összességében az előírt ütemezés szerint haladt, így a Vámkódexszel összehangolt eKTF rendszer **2019 októberében telepítésre került**. Ez a rendszer uniós kereskedői vámportalon keresztüli elérésének kialakítását is magában foglalta.

- **Uniós Vámkódex – Engedélyezett gazdálkodók – AEO** (korszerűsítés): célja, hogy a Vámkódexben végrehajtott jogalkotási változások figyelembevételével továbbfejlessze az engedélyezett gazdálkodók kérelmezési és engedélyezési folyamatait. Az 1. szakasz 2018. március 5-én, a 2. szakasz 1. része 2019. október 1-jén készült el, az uniós kereskedői vámportalon keresztüli elektronikus benyújtásra vonatkozóan a Vámkódexben foglalt új előírásokra, valamint a döntéshozatali folyamattal összefüggő módosításokra is kiterjedően. A 2. szakasz 2. része (további folyamatok) **2019. decemberében került telepítésre**.
- **Uniós Vámkódex – Adatlapok különleges eljárásokhoz – INF** (új): új rendszer fejlesztése az adatkezelési folyamatok, valamint a „különleges eljárások” néven ismert vámalakissággal összefüggésben szükséges adatok elektronikus kezelésének támogatására és egyszerűsítésére. A kísérleti projekt során leszűrt tapasztalatok figyelembevételével néhány további kiigazítást hajtottak végre, és a teljes INF rendszert **időben, 2020. június 1-jén telepítették**.

4.2. A kilenc még folyamatban lévő projekt esetében e jelentés célja kiemelni a 2020-as eredményeket, és bizonyossággal szolgálni a Bizottság és a tagállamok közötti folyamatos együttműködésről.

4.2.1 A hat transzeurópai projekt

2020-ban a rendszerfejlesztési munka alapjaként egy sor informatikai projektdokumentum készült el, illetve számos ilyen dokumentumról született megállapodás – lásd alább a projektenkénti előrehaladást.

Az időnként központi és nemzeti összetevők ötvözését igénylő, egy vagy annál több projektszakaszból álló, a Vámkódex 278. cikkének (3) bekezdése alapján 2025. december 31-ig megvalósítandó hat egyedi architektúrájú transzeurópai projekt ismertetése és előrehaladása:

- **Uniós Vámkódex – Biztosítékkezelés – GUM** (új): célja a biztosítékok különféle típusainak valós idejű nyújtása és kezelése az EU-ban. A biztosítékok vámhivatalok között, elektronikus úton történő feldolgozásának javuló sebessége, nyomon követhetősége és felügyelete várhatóan azon esetek gyorsabb azonosításához fog vezetni, amikor a biztosítékokat érvénytelennek, illetve a keletkezett vagy lehetséges adósság fedezésére elégtelennek nyilvánítják.

Előrehaladás: A Vámkódex munkaprogramjában szereplő jogi mérföldkövekre tekintettel a technikai specifikációk elkészítési határideje a *transzeurópai biztosítékkezeléshez* kapcsolódó 1. összetevő esetében 2022. szeptember 30., a *nemzeti biztosítékkezelési rendszerhez* kapcsolódó 2. összetevő esetében 2024. november 30. A *transzeurópai biztosítékkezelésre* vonatkozó döntés-előkészítő tanulmány kapcsán számos megbeszélési fordulóra került sor a hatókörre és a megvalósítási lehetőségekre vonatkozóan. Végül 2020-ban a Bizottság megállapodott a tagállamokkal egy meglévő rendszer újrafelhasználásáról oly

módon, hogy ahhoz hozzáadnak a biztosítékezelésre vonatkozó sajátos követelményeket. A *nemzeti biztosítékezelési rendszer* tekintetében négy tagállam jelentette, hogy a nemzeti rendszert kiépült; további három tagállamban folyamatban van a technikai specifikációk kidolgozása. A transzeurópai biztosítékezelés hatókörének újragondolása azonban további kiigazításokat igényelhet.

- **Unió Vámkódex – Az import-ellenőrzési rendszer korszerűsítése – ICS2** (korszerűsítés): célja az ellátási lánc biztonságának és védelmének erősítése az érkezés előtti értesítésekkel („belépési gyűjtő árunyilatkozatokkal”), valamint a kapcsolódó kockázati és ellenőrzési információkkal összefüggésben az adatok minőségének, nyilvántartásának, rendelkezésre állásának és megosztásának javításával. Különösen a projekt meg fogja könnyíteni a kockázatelemzési folyamat során tagállamok között folyó együttműködést. A projekt három változatban készül el annak érdekében, hogy mindegyik fuvarozási mód esetében lehetővé tegye a megvalósítható átmenetet.

Előrehaladás: Az *ICS2 1. és 2. változatára vonatkozó* technikai specifikációk 2018. június 30-án elkészültek. az *ICS2 1. verziója* a tervek szerint 2021. március 15-ig készül el, és az érintett gazdálkodók (postai szolgáltatók és légi fuvarozás keretében gyorspostai küldeményeket kézbesítő szereplők) minimális adatszolgáltatási kötelezettségére (azaz a belépési gyűjtő árunyilatkozat berakodás előtt benyújtandó adatkészletére) terjed ki. A központi ICS2 adattár és a közös kereskedői felhasználói felület időben történő telepítése tekintetében a munka jól halad, néhány tagállam azonban rámutatott néhány, az ambiciózus megfelelőségi vizsgálati időszak által előidézett, késéssel összefüggő kockázatra.

- **Unió Vámkódex – Az uniós státus igazolása – PoUS (új):** a kereskedők által az áruik uniós státusának igazolása céljából kiadott összes bizonylat tárolását, kezelését és lekérdezését végzi. A projekt központilag és nemzetileg is megvalósítható, azonban számos tagállam határozottan jelezte azt a szándékát, hogy az Európai Bizottság által kifejlesztett központi rendszert kívánja használni. Az uniós státust igazoló, Vámkódex szerinti vámárumanifest és az európai tengeri közlekedésre vonatkozó egyablakos rendszer bevezetése közötti függésre tekintettel a projekt két szakaszban fog megvalósulni az ellentmondások elkerülése, valamint a kockázatok csökkentése érdekében.

Előrehaladás: Amint az a múlt évi jelentésben is szerepel, a valamely rendszerösszetevőt nemzeti szinten telepíteni kívánó tagállamok arról számoltak be, hogy a projekt korai szakaszára tekintettel nehézséget okoz számukra annak előrejelzése, hogy a megvalósítás során tartani tudják-e a munkaprogramban foglalt ütemtervet. A tagállamok 2020 első negyedében hagyták jóvá *PoUS 1. szakaszának* üzleti folyamatait és funkcionális specifikációit, a jövőképet ismertető dokumentumot pedig 2020 harmadik negyedében készítették el.

- **Unió Vámkódex – Behozatalra vonatkozó központi vámkezelés – CCI (új):** célja annak lehetővé tétele, hogy az árukat központi vámkezelés keretében vonják vámeljárássá alá, és így a gazdálkodók vámügyi szempontból központosíthassák üzleti tevékenységüket. A vám-árunyilatkozat feldolgozása és az áruk fizikai átengedése össze lesz hangolva az érintett vámhivatalok között. Az új nemzeti importrendszerekre épülő rendszer révén lehetővé válik az európai központi vámkezelés automatizált működése.

Előrehaladás: A *CCI 1. szakaszának* technikai specifikációit 2020-ban fejezték be és hagyták jóvá, tekintettel a megvalósításban élen járó tagállamokban tervezett 2022. március 1-jei telepítési dátumra. Két tagállam jelentette, hogy befejezte az 1. szakasz technikai specifikációinak kidolgozását, míg öt másik tagállam esetében ez folyamatban van.

A *CCI 2. szakaszára* vonatkozó döntés-előkészítő tanulmányt 2019 októberében véglegesítették. Az üzleti folyamatok és a 2. szakasz funkcionális specifikációi 2020-ban elkészültek, míg a technikai specifikációk várhatóan 2022. június 30-ig készülnek el, tekintettel a tervezett 2023. október 2-i telepítési időpontra.

- **Uniós Vámkódex – Új számítógépesített árutovábbítási rendszer – NCTS** (korszerűsítés): Az új számítógépesített árutovábbítási rendszer a meglévő egységes uniós árutovábbítási rendszert hangolja össze a Vámkódex új jogi rendelkezéseivel, amelyek magukban foglalják az információcsere és a Vámkódex adatszolgáltatási követelményeinek összehangolását, valamint az egyéb rendszerekkel való kapcsolatok korszerűsítését, illetve fejlesztését.

Előrehaladás: Nem történt késés az *NCTS 5. szakasza* kapcsán: a technikai specifikációk elkészültek és jóváhagyásra kerültek, csak úgy, mint az információtechnológiai átállásra vonatkozó stratégia. A projekt jelenleg megfelelően halad, és a Vámkódex munkaprogramja szerint 2023. december 1-jéig esedékes. A megvalósításban élen járó tagállamok 2021 márciusától és decemberétől tervezik annak első telepítését. Négy tagállam jelentette, hogy befejezte az 5. szakasz technikai specifikációinak kidolgozását, míg kilenc másik tagállam esetében ez folyamatban van.

Az *NCTS 6. szakaszára* (összekapcsolás más rendszerekkel) vonatkozóan 2020-ban készült egy megvalósíthatósági tanulmány, amely adatokat fog szolgáltatni a 2021 elejére elkészítendő döntés-előkészítő tanulmányhoz.

- **Uniós Vámkódex – Automatizált kiviteli rendszer – AES** (a meglévő *transzeurópai rendszer* (1. projektösszetevő), valamint a meglévő *nemzeti kiviteli rendszerek* (2. projektösszetevő) korszerűsítése): célja a Vámkódex áruk kivitelére és kilépésére vonatkozó előírásainak végrehajtása. A *transzeurópai AES*-hez kapcsolódó projekt az európai vállalkozások árukivitelének megkönnyítése céljából a Vámkódexben foglalt, kereskedelmet egyszerűsítő rendelkezések (például a központi kiviteli vámkezelés) végrehajtására, valamint a csalás megelőzése céljából a Vámkódexben foglalt, az EU vámterületéről kilépő áruk jobb figyelemmel kísérésére vonatkozó kötelezettségek teljesítésére terjed ki.

Előrehaladás: A *transzeurópai AES* technikai specifikációi elkészültek és jóváhagyásra kerültek, csak úgy, mint az információtechnológiai átállásra vonatkozó stratégia. A projekt jelenleg megfelelően halad, és a Vámkódex munkaprogramja szerint 2023. december 1-jéig esedékes. A megvalósításban élen járó tagállamok 2021 márciusától tervezik annak első telepítését. Ami a *nemzeti kiviteli rendszerek korszerűsítésére* vonatkozó 2. összetevőt illeti, a technikai specifikációk elkészítési határideje 2022. szeptember 1. A tagállamoknak a különleges eljárásokat kezelő rendszereik kiviteli összetevőjét az AES rendszerrel azonos határidőre kell elkészíteniük. Négy tagállam jelentette, hogy befejezte az 1. összetevő technikai specifikációinak kidolgozását, míg nyolc másik tagállam esetében ez folyamatban van.

Összefoglalva: a **hat fennmaradó transzeurópai projekt** esetében a **Bizottság és a tagállamok megfelelően haladnak a Vámkódexszel és a Vámkódex munkaprogramjával összefüggésben elfogadott jogszabályi határidők**, valamint a 2019. évi többéves vámügyi stratégiai tervben (MASP-C) kitűzött projektmérföldkövek teljesítésével.

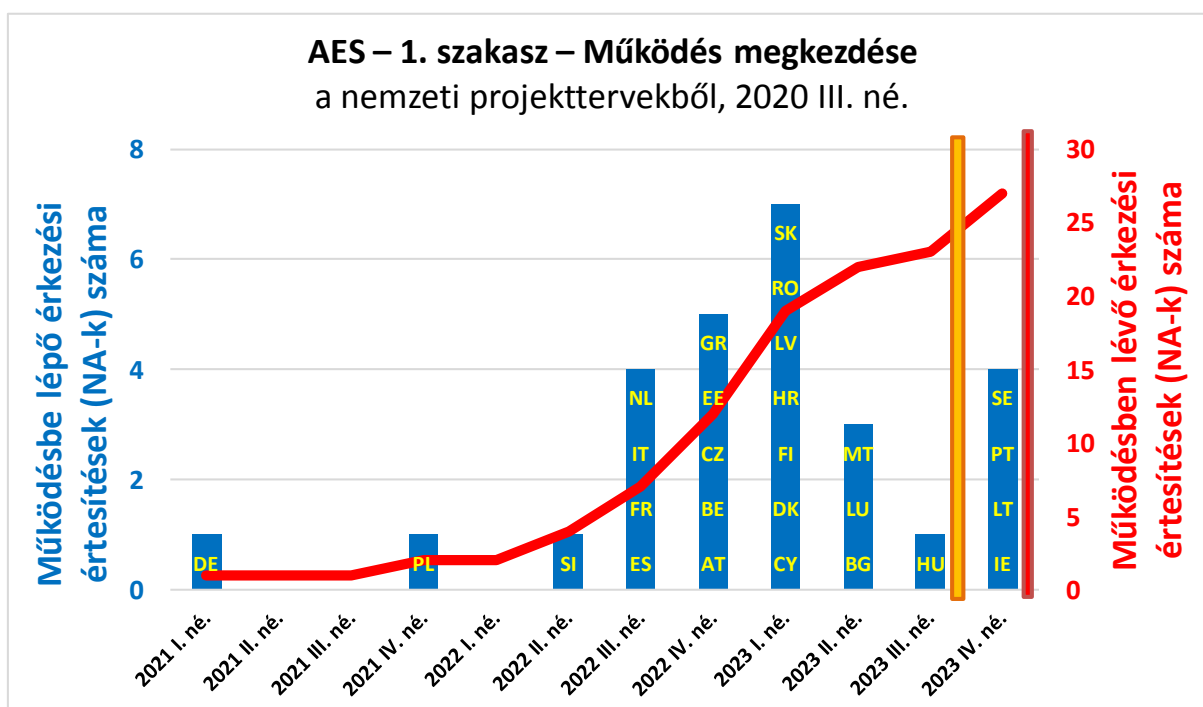
Tekintettel a küszöbön álló 2021-es és 2022-es telepítésekre, fontos rámutatni néhány jelentősebb eredményre:

Először is, döntő előrelépés történt az importellenőrzési rendszer 2 (ICS2) első változatának előkészítése és tesztelése terén, és a projekt jó úton halad afelé, hogy 2021 márciusáig megvalósuljon.

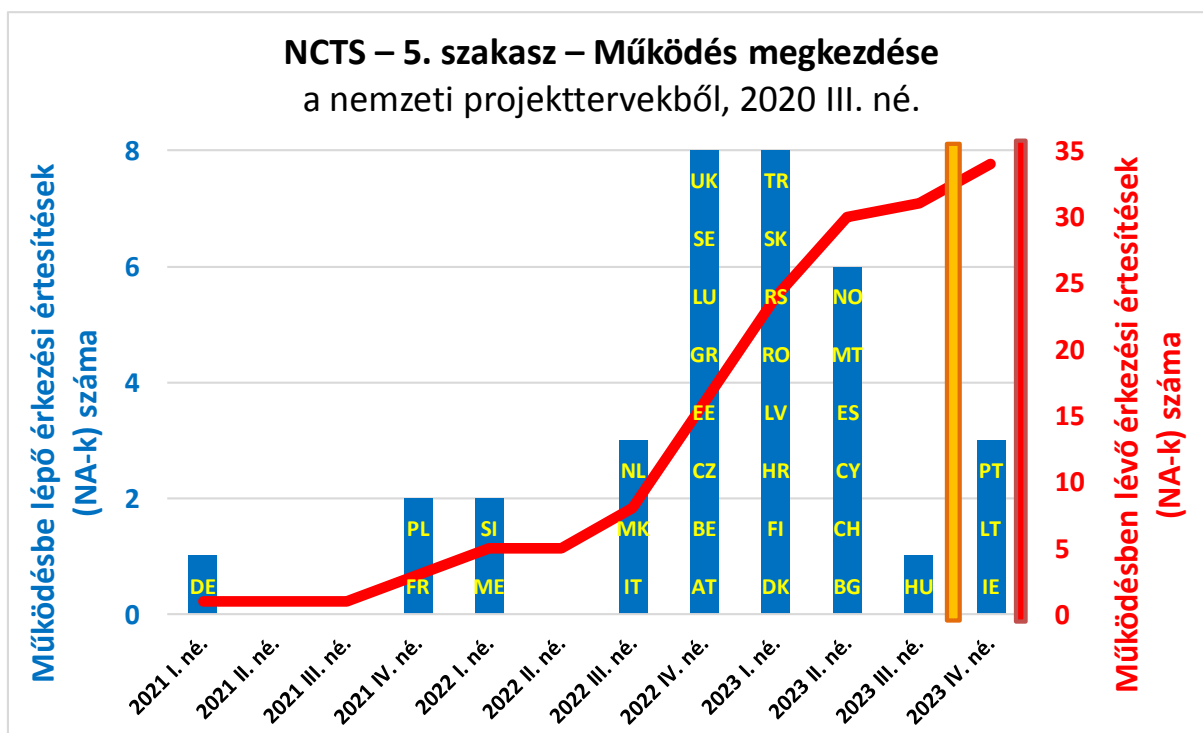
Másodszor, elkészültek a behozatalt, árutovábbítást és kivittelt érintő, alapvető decentralizált transzeurópai rendszerek – nevezetesen a Behozatalra vonatkozó központi vámkezelés (CCI) 1. szakasza, az Új számítógépesített árutovábbítási rendszer (NCTS) 5. szakasza, valamint az Automatizált kivitteli rendszer (AES) – technikai előírásai, és a fejlesztési munka a tagállamok és a Bizottság részéről is jól halad. Ezenkívül jóváhagyásra került a biztosítékkezelésre (GUM) vonatkozó döntés-előkészítő tanulmány.

Az NCTS 5. szakasza és az AES esetében a Vámkódex munkaprogramja 2021 márciusától kezdődően tervezi a telepítési időszakot. A megvalósításban élen járó tagországok 2021 márciusában és decemberében csatlakoznak a rendszerhez, a többi tagállam pedig fokozatosan csatlakozik 2023 végéig.

Valamennyi nemzeti hatóság megerősítette azon tervét, hogy a 2021 első negyedévéől 2023 negyedik negyedévéig tartó telepítési időszak alatt a Vámkódex munkaprogramjával teljes összhangban megkezdje az AES és az NCTS 5. szakaszának működtetését. Ezt az 1. ábra, illetve a 2. ábra szemlélteti. A sárga oszlop jelöli azt a határidőt, amelyen belül a tagállamoknak elő kell készíteni a meglévő kivitteli és árutovábbítási rendszerek leállítását, és megkezdni az új rendszerek működtetését annak érdekében, hogy a piros oszlop által jelzett jogszabályban megállapított határidőig elkészüljenek.

1. ábra – Az AES – Nemzeti hatóságok üzembe helyezése

2. ábra – Az NCTS 5. szakasza – Nemzeti hatóságok üzembe helyezése

A Bizottság az ügyfélszolgálatok működésére, valamint a rendszerek elérhetőségének és folytonosságának kezelésére vonatkozó együttműködési és szolgáltatási szintre vonatkozó megállapodások feltételeit tartalmazó, frissített dokumentumcsomagot is benyújtott a tagállamoknak. Ez egy fontos munka, amely a transzeurópai rendszerek megfelelő működésének és elérhetőségének alapjául szolgál.

Végül fontos kiemelni, hogy a Vámkódex munkaprogramjának végrehajtását illetően a Bizottság által 2020 decemberéig elvégzett tevékenységek a 2025-ig esedékes fejlesztési munka egészének megközelítőleg 79 %-át teszik ki (a tavalyi jelentésben 66 %-os érték szerepelt). Ez a százalékos arány csak a Bizottságra bízott tevékenységekre vonatkozó kulcsfontosságú teljesítménymutatókon alapul, és nem tükrözi a tagállamoktól elvárt tevékenységeket. Az alábbi áttekintésben szerepelnek a kilátások az előrehaladás és az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság szolgálatai által benyújtott tervek tekintetében.

	Teljesítési arány (%)
2020 végéig	79 %
2021 végéig	85 %
2022 végéig	90 %
2023 végéig	95 %

2024 végéig	97 %
2025 végéig	100 %

3. ábra – A Bizottság által elvégzett fejlesztési tevékenységek %-a (hozzávetőlegesen)

4.2.2 A három nemzeti projekt

A tagállamoknak 2022-ig kell elvégezniük három nemzeti rendszerük korszerűsítését. Ez azonban nem foglalja magában a különleges eljárásokat támogató nemzeti rendszerek kiviteli összetevőjét, amely esetében a tevékenységek és a tervezés összekapcsolódnak az automatizált kiviteli rendszerrel (AES).

A Vámkódex 278. cikkének (2) bekezdése alapján 2022. december 31-ig az alábbi három tagállami rendszernek kell elkészülnie:

- **Unió Vámkódex – Érkezési értesítés, vám elé állításról szóló értesítés, átmeneti megőrzés (NA, PN és TS) – (korszerűsítés):** meghatározzák a folyamatok nemzeti szintű automatizálását a szállítóeszközök érkezéséről szóló értesítések, az áruk vám elé állítása, valamint az átmeneti megőrzésre vonatkozó nyilatkozatok tekintetében a Vámkódexben leírtak szerint. Ez a projekt a tagállamok közötti harmonizációt támogatja a kereskedelem szereplői és a vámhatóságok közötti adatsere tekintetében.

Előrehaladás: Belgium együttműködést kezdeményezett 12 másik érdekelt tagállammal a specifikációk elkészítése céljából. Egy, a Vám 2020 program társfinanszírozásával létrehozott szakértői csoport folytatni fogja az együttműködést a megfelelő funkcionális és technikai dokumentáció, valamint vizsgálati csomagok előállítása érdekében. **Az NA, PN és TS rendszer egy, négy, illetve három tagállamban készült el.** A tavaly átadott tervekhez képest néhány tagállam úgy döntött, hogy integrálja ezt a projektet az ICS2-be. Emiatt néhány tagállam a Vámkódex munkaprogramjában kitűzött határidőnél későbbi telepítési időpontot jelentett be.

- **Unió Vámkódex – A nemzeti importrendszerek – NIS (korszerűsítés):** célja a Vámkódex alapján a behozattal kapcsolatban meghatározott, folyamatokra és adatszolgáltatásra vonatkozó követelmények végrehajtása. A tagállamoknak a rendszerek megvalósítása során első lépésként technikai specifikációkat kell kidolgozniuk a saját szintjükön.

Előrehaladás: Valamennyi tagállam arról számolt be a Bizottságnak, hogy az érintett specifikációk kidolgozása folyamatban van, és 2021. július 1-jéig elkészülnek. Kilenc tagállam már befejezte technikai specifikációinak kidolgozását, míg hét másik tagállam esetében ez folyamatban van. A tavalyi jelentéshez képest a köztes mérföldkövek áttekintéséről számoltak be, de **valamennyi tagállam még mindig jól halad a 2022-es telepítési mérföldkő elérése érdekében.**

- **Unió Vámkódex – Különleges eljárások – SP (korszerűsítés):** célja a különleges eljárások (vámraktározás, meghatározott célra történő felhasználás, ideiglenes behozatal, aktív és passzív feldolgozás) harmonizációja és megkönnyítése. A tagállamoknak végre kell hajtaniuk a különleges eljárásokra vonatkozóan az Unió Vámkódexben előírt összes módosítást a nemzeti rendszereikben. Az SP első (kiviteli) összetevőjét a Vámkódex szerinti automatizált kiviteli rendszert (AES) megvalósító projekthez igazodóan és annak részeként vezetik be (a telepítés

határideje 2025.), míg a második (behozatali) összetevő az Unió Vámkódex – Nemzeti importrendszerek (NIS) projekt korszerűsítése keretében készül el (a telepítés határideje 2022.).

Előrehaladás: Egy tagállam elkészítette az SP 1. összetevőjének, míg kilenc tagállam a 2. összetevőjének technikai specifikációit. Fennállnak kölcsönös függések az AES rendszerrel és a nemzeti importrendszerek korszerűsítésével. Eddig a tagállamok nem számoltak be késésről, és **az összes tagállam jól halad** a 2022-es első határidő tekintetében.

Összefoglalva: A nemzeti rendszerek tekintetében a tagállamok komoly erőfeszítéseket tesznek – néha intenzív együttműködés révén – annak érdekében, hogy haladást érjenek el az NA/PN/TS rendszerre vonatkozó követelmények végrehajtása, a nemzeti importrendszerek kiigazításai és az egymással összefüggő különleges eljárások terén. Mivel a telepítési határidők közelednek (mindhárom esetében 2022. december 31.), a tagállamoknak különös figyelmet kell fordítaniuk erre a kérdésre, különösen annak a tíz tagállamnak, amely az AN, négy tagállamnak, amely a PN, illetve három tagállamnak, amely a TS időben történő telepítését nem tudta megerősíteni, amint az látható az e jelentést kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum 9., 10. és 11. táblázatában.

4.3. Késéssel összefüggő kockázatok

2020. február 12-én a Bizottság benyújtotta a Tanács számára az Unió Vámkódexéről szóló 2019. évi éves eredményjelentését. A legfontosabb visszajelzés a következő volt:

- A jelentés túl optimistának tűnt;
- A jelentésből hiányzott a Vámkódex megvalósításának pénzügyi fenntarthatósága (különös tekintettel az ICS2 életképességére);
- Az Unió Vámkódex B. mellékletének (közös adatszolgáltatási követelmények) stabilitása kiemelkedő jelentőséggel bír.

A Tanács visszajelzésére válaszul a Bizottság bízik abban, hogy **az aktuális jelentés helyes áttekintést ad a helyzetről**, mivel a jelentés egyrészt a transzeurópai központi rendszerek előrehaladását eredményező bizottsági tevékenységeken, másrészt pedig a tagállamok azon tevékenységein alapul, amelyekről a Bizottságot értesítették. A tagállamokat arra kérte a Bizottság, hogy a transzeurópai rendszerek decentralizált elemeiről és a nemzeti rendszereikről szóló jelentéseikben adjanak reális képet a projektek előrehaladásáról és az azonosított kockázatokról.

Ami a **pénzügyi helyzetet és a fenntarthatóságot** illeti, a többéves pénzügyi keretről szóló tanácsi következtetésekben jóváhagyták a Vám program 950 millió EUR összegű költségvetési előirányzatát. Ez jelentős kötelezettségvállalást jelent a 2027-ig tartó időszakban a vámhatóságok munkájának és különösen az elektronikus rendszerek fejlesztésének megvalósítása és pénzügyi támogatása iránt. E fejlemények után a Bizottság már nem látja annak kockázatát, hogy ne állnának rendelkezésre uniós források azon rendszerösszetevők fejlesztésére, amelyekért felelős. Meg kell jegyezni, hogy e jelentés elkészítésekor még folyamatban vannak a költségvetési tárgyalások az Európai Parlamenttel, így ez a számadat nem biztos, hogy végleges.

A Tanács és a tagállamok vámhatóságai az Unió Vámkódex felhatalmazáson alapuló jogi aktusa⁶ B. mellékletének és az Unió Vámkódex végrehajtási rendeletének⁷ instabilitását, valamint közeljövőben várható módosításait vetették fel fontos kockázatként a tavalyi jelentés keretében. A B. mellékletben szereplő közös adatszolgáltatási követelményeket alkalmazzák a transzeurópai és nemzeti rendszerek esetében, és a Vámkódex felhatalmazáson alapuló jogi aktusának B. mellékletében található különböző oszlopok alkalmazhatósága a Vámkódex munkaprogramjában meghatározott elektronikus rendszerek telepítési időpontjaihoz kapcsolódik. **A Bizottság örömmel számol be arról, hogy a 2020-ban elért előrehaladásnak köszönhetően e kockázat csökkent.** A nyilatkozatokra, értesítésekre és az uniós áruk vámjogi státusának igazolására vonatkozó közös adatszolgáltatási követelmények harmonizációjával kapcsolatos munka véget ért, és a Vámkódex felhatalmazáson alapuló jogi aktusának, valamint a Vámkódex végrehajtási rendeletének a Bizottság által 2020 elején elfogadott módosításaiban is tükröződött. A módosításokra azért volt szükség, hogy a Bizottság biztosítsa a transzeurópai rendszerekre vonatkozó jogszabályi rendelkezések, valamint a funkcionális és technikai specifikációk közötti teljes összhangot, valamint a szükséges stabilitást.

A 2020-ban elért előrehaladás felmérése tekintetében **a Bizottság jól halad a feladatkörébe tartozó fejlesztésekkel, és nem azonosított a jogszabályban megállapított határidőkhöz képest késéseket, illetve nem merült fel ilyen késés. Továbbá, nem jelentettek olyan jelentős kockázatokat, amelyek a telepítés késését eredményeznék.**

A tagállamok szintén jelentős haladást értek el a feladatkörükbe tartozó fejlesztések terén. Amint azonban a 4.2. pontban megállapítottuk, **van egy olyan projekt, amely esetében a jogszabályban megállapított határidőhöz (jelen esetben 2022. december 31-éhez) képest késést jelentettek, ez nevezetesen az NA, PN és TS projekt, amely kizárólag tagállami feladatkörbe tartozó projektnek minősül.** A tagállamok által jelentett késéseket az e jelentést kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum 9., 10. és 11. táblázata ismerteti, és ezek a következőképpen foglalhatók össze:

- Az érkezési értesítés (NA) végrehajtása esetében a következő tagállamok ütemeztek be a Vámkódex munkaprogramjában szereplő határidőnél későbbi telepítési időpontot: BE, BG, DE, EE, ES, FI, FR, NL és RO. DK nem adott meg az NA telepítésére tervezett időpontot.
Pontosabban négy tagállam jelentette, hogy az ICS2 2. változatába (tervezett telepítési időpont: 2023.3.1.) integrálva fogják használni az NA-t. Nyolc tagállam esetében a késés csupán két-három hónapra korlátozódik.
- A vám elé állításról szóló értesítés (PN) és az átmeneti megőrzés (TS) végrehajtása esetében a következő tagállamok ütemeztek be a munkaprogramban szereplő határidőnél későbbi telepítési időpontot a PN esetében: BE, FR és NL. DK nem adott meg a PN telepítésére tervezett időpontot.
Pontosabban két tagállam esetében a becsült késés két hónapra korlátozódik.

Ami a nemzeti behozatali rendszereket illeti, úgy tűnik, hogy a néhány tagállam által a tavalyi jelentésben említett késéssel kapcsolatos kockázatot ellenőrzés alatt tartják, és így már nem

⁶ A Bizottság (EU) 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelete (2015. július 28.) a 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az Unió Vámkódex egyes rendelkezéseire vonatkozó részletes szabályok tekintetében történő kiegészítéséről (HL L 343., 2015.12.29., 1–557. o.).

⁷ A Bizottság (EU) 2015/2447 végrehajtási rendelete (2015. november 24.) az Unió Vámkódex létrehozásáról szóló 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet egyes rendelkezéseinek végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról (HL L 343., 2015.12.29., 558–893. o.).

fogja azt eredményezni, hogy nem készülnek időben, ami hatással lehetne a transzeurópai CCI projektre.

A különleges eljárásokra vonatkozó nemzeti projektet illetően minden tagállam azt jelezte, hogy tartják a határidőt, kivéve a kiviteli összetevőt, amely esetében egy tagállam (DK) nem adott meg időpontot.

Tagállami oldalon számos tavaly említett átfogó kockázat továbbra is fennáll, amelyek esetlegesen befolyásolhatják tevékenységeik előrehaladását. A tagállamok által jelzett nehézségek, valamint késéssel összefüggő kockázatok főleg a forráshiányból és a Vámkodekxhez kapcsolódó projektek további integrálásának szükségességéből fakadnak. A tavalyi jelentéshez képest csak néhány olyan eset marad, ahol a pályázati eljárásokban még nem választották ki a nyerteseket, a többiekénél a beszerzésekkel kapcsolatos kockázat megszűnt. Ami a pénzügyi források hiányát illeti, 2019 végén a Vámkodekx munkaprogramjának és az éves eredményjelentésnek a **Bizottság általi** elfogadása segítette a tagállamokat abban, hogy kiegészítő költségvetési forráshoz jussanak. Egy tagállam számolt be kifejezetten sikeres eredményről. Az emberi erőforrásokat illetően a tagállamok a projektek sikeres és időszerű megvalósítását érintő kiemelt kockázatként ismételt az emberi erőforrások hiányát említették. Az emberi erőforrások gyakran párhuzamosan dolgoznak több informatikai projekten. Ezenkívül számos tényező hozzájárul a Vámkodekxhez kapcsolódó projektek **összetettsége**hez (a projektek kölcsönös függőségei, az átállás, a gazdasági szereplőkkel történő tesztelés és a rendszerintegrációk szempontjából).

A 2019-es éves eredményjelentésben a tagállamok már rámutattak a 2017. december 5-én elfogadott, **e-kereskedelemre vonatkozó héacsomag**⁸ által a **vámrendszerekre vonatkozóan előírt kötelezettségek** teljesítésének nehézségeire. A tagállamok megemlézték, hogy a párhuzamos megvalósítások annak kockázatával járnának, hogy a Vámkodekxhez kapcsolódó elektronikus rendszerek nem készülnek el a vonatkozó határidőre. A **Bizottság** továbbra figyelemmel kísérte idén a helyzetet. 2020. május 8-án a Bizottság azt javasolta, hogy hat hónappal (2021. január 1-jéről 2021. július 1-jére vagy későbbre) halasszák el az új szabályok bevezetését. 2020. július 20-án a Tanács elfogadta ezt a javaslatot és a szükséges jogszabályokat⁹. Ezzel a halasztással a tagállamoknak több ideje marad a nemzeti fejlesztésekre vonatkozó, jogszabályban megállapított határidők betartására, és 2020-ban kevesebb tagállam számolt be annak kockázatáról, hogy az e-kereskedelemre vonatkozó héacsomag járulékos hatást gyakorol az Unió Vámkodekx végrehajtására. Elsősorban két tagállam jelentette a Vámkodekxszel kapcsolatos egyes tevékenységek újratervezésének, valamint a platformok bővítésének és az informatikai rendszerek támogatásának szükségességét. Ugyanakkor kijelentették, hogy fontolgatják mérséklő intézkedések meghozatalát annak elkerülése érdekében, hogy a telepítés megkezdése tényleges késést szenvedjen. Megjegyzendő, hogy a tagállamoknál felmerülő kockázatot a Bizottság más külső tényezőkkel, például a Covid19-járvánnyal és a Brexittel együttesen vizsgálta (lásd az e jelentést kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum 29. oldalát, 35. oldalát és 41. oldalát).

⁸ [A Tanács \(EU\) 2017/2459 végrehajtási rendelete \(2017. december 5.\)](#) (HL L 348., 2017.12.29., 32–33. o.)

⁹ [A Tanács \(EU\) 2020/1109 határozata \(2020. július 20.\) az \(EU\) 2017/2455 és az \(EU\) 2019/1995 irányelvnek a Covid19-világjárvány miatt szükségessé vált, az átültetési határidő és az alkalmazás kezdőnapja tekintetében történő módosításáról](#) (HL L 244., 2020.7.29., 3–5. o.), [A Tanács \(EU\) 2020/1108 rendelete \(2020. július 20.\) az \(EU\) 2017/2454 rendeletnek a Covid19-világjárvány miatt szükségessé vált, az alkalmazás kezdőnapjai tekintetében történő módosításáról](#) (HL L 244., 2020.7.29., 1–2. o.), valamint [a Tanács \(EU\) 2020/1112 végrehajtási rendelete \(2020. július 20.\) az \(EU\) 2019/2026 végrehajtási rendeletnek a Covid19-világjárvány miatt szükségessé vált, az alkalmazás kezdőnapjai tekintetében történő módosításáról](#) (HL L 244., 2020.7.29., 9–10. o.).

Ami a Covid19-világjárvány és az Egyesült Királyság EU-ból való kilépése következtében felmerült kihívásokat illeti, a Bizottság arról számolt be, hogy saját tevékenységeire nincsen hatással a Covid19-járvány, és mérséklő intézkedéseket hozott a kilépésről rendelkező megállapodás hatásának ellensúlyozására. A tagállamok arról számoltak be, hogy a hatások jelenleg nem egyértelműek, de a nemzeti tervezésre, valamint a belsőleg és külsőleg rendelkezésre álló emberi erőforrásokra (informatikai vállalkozók, gazdasági szereplők) gyakorolt további nyomás várható.

Összegzésként elmondható, hogy az Uniós Vámkódexhez kapcsolódó rendszerek kellő időben történő megvalósításával kapcsolatos fő kockázatok értékelése feltárta, hogy a kockázatok többnyire a tagállamok oldalán vannak, és a projektek összetettségéhez, a beszerzési és szerződéses problémákhoz, az erőforrásbeli korlátokhoz, az átállási folyamathoz, valamint néhány külső tényezőhöz, például a Covid19-járványhoz és a Brexithez kapcsolódnak. A Bizottság – az alábbi 4.4. pontban leírtak szerint – mérséklő intézkedések alkalmazása révén továbbra is támogatni fogja a tagállamokat, annak elkerülése érdekében, hogy a kockázatok az elektronikus rendszerek késői telepítése formájában bekövetkezzenek.

4.4. Mérséklő intézkedések

Ami a **nemzeti projekteket** illeti, a tagállamok által benyújtott tervek és ismertetett előrehaladás egyrészt a nemzeti behozatali rendszerek esetében a tavalyinál kedvezőbb helyzetet mutat, és már nem jeleznek késéseket, másrészt azonban az érkezési értesítéssel/vám elé állításról szóló értesítéssel/átmeneti megőrzéssel (AN/PN/TS) kapcsolatos országos projekt esetében a helyzet némileg romlott. **Tekintettel az értékelt kockázatokra, a Bizottság több intézkedéssel kívánja növelni a tagállamok számára nyújtott támogatást.** Mivel számos tagállam összekapcsolja nemzeti tevékenységeit az ICS2 2. változatának keretében tervezett tevékenységekkel, a Bizottság részletesebben megvizsgálja ezt a tervezésben megmutatkozó 2 hónapos eltérést. Rendszeresebben nyomon fogja követni az előrehaladást, kétoldalú kapcsolatokat épít ki a problémák megértése érdekében, valamint hivatalos leveleket ad ki az érintett tagállamoknak a késéssel összefüggő kockázatok enyhítése érdekében. Mindeközben a Bizottság azt javasolja a tagállamoknak, hogy folytassák, sőt fokozzák intenzív együttműködésüket az AN/PN/TS-projekt megvalósítása érdekében, és egyesítsék erőiket a szakértői csoportban. A Bizottság a Vám programból továbbra is társfinanszírozásban részesíti a vámügyi informatikai rendszerek fejlesztésének és üzemeltetésének új megközelítéseivel foglalkozó szakértői csoportot (ETCIT). Végző soron a nemzeti összetevők időben történő megvalósítása továbbra is a tagállamok felelőssége.

Amint azt a tavalyi jelentés ismertetette, a **Bizottság** innovatív fejlesztési és telepítési mechanizmusok létrehozása, az irányítási szemlélet finomítása, valamint transzeurópai koordinációs és nyomonkövetési programok biztosítása révén fokozta a tagállamok számára a **transzeurópai rendszerek** fejlesztéséhez nyújtott támogatását. Ez az alábbiakban kerül részletezésre.

A Bizottság továbbra is **agilis megközelítést alkalmaz az Uniós Vámkódexhez kapcsolódó elektronikus rendszerek fejlesztése és telepítése kapcsán** annak érdekében, hogy a projektdokumentációt és az alkalmazásszoftvereket kezelhetőbb iterációkban vagy csomagokban biztosítsa és vizsgálja felül. Ez gyorsabb javításokat és kiegyensúlyozottabb munkaterhelést tesz lehetővé a Bizottság és a tagállamok számára. Ezt a módszert a Bizottság először az AES, az NCTS (5. szakasz) és az ICS2 projekt esetében alkalmazta, és azt a tagállamok és a kereskedők is üdvözölték. A megközelítés általánosabbá tételére irányuló

kérést követően azt az Unió Vámkódexhez kapcsolódó más projektek, például a PoUS és a CCI esetében is alkalmazta a Bizottság. Ezenkívül a Bizottság létrehozott **egy mechanizmust, amely az összes érdekelt fél közötti fokozott együttműködésre szolgál** már a projektek kezdetétől fogva, annak érdekében, hogy javítsa az előkészítő tevékenységek minőségét, és elkerülje a döntéshozatali nehézségeket, valamint a projektek későbbi szakaszaiban felmerülő további követelményeket.

A Bizottság a saját előrehaladásának nyomon követéséhez és az ezzel kapcsolatos tájékoztatáshoz a **többéves vámügyi stratégiai terv (MASP-C) áttekintő eszközét** használja. Az áttekintő eszköz a mérőföldkövek teljesülését a MASP-C 2019 és a Vámkódex 2019. évi munkaprogramja alapján határozza meg. Az áttekintő eszközt negyedévente mutatják be a tagállamoknak (elektronikus vámrendszer koordinációs csoport) és a kereskedelmi szereplőknek (kereskedelmi kapcsolattartó csoport) tájékoztatási és irányítási célból.

A Bizottság már nem csak a Vámkódex munkaprogramja és a MASP-C szerinti fő projektmérőföldkövekhez viszonyítva kíséri figyelemmel a projektek előrehaladását, hanem időközi mérőföldköveket is meghatároz az egyes projektekre vonatkozóan (pl. olyan határidőket, amelyeken belül minden tagállamnak el kell végeznie a megfelelőségi vizsgálatokat). Erre a szoros figyelemmel kísérésre azért van szükség, hogy a decentralizált transzeurópai rendszerek telepítése kezelhető legyen, továbbá elkerülhetők legyenek a régi és új rendszerek párhuzamos üzemeltetéséből adódó többletköltségek a telepítésére rendelkezésre álló időszak meghosszabbítása esetén.

Ami az **ICS2 program** megvalósítását illeti, a Bizottság 2019-ben és 2020-ban is végig folytatta az ICS2-höz kapcsolódó „**transzeurópai koordinációs tevékenységeket**”¹⁰. A munka az ICS2 1. változatának megvalósítására összpontosított, annak érdekében, hogy 2021. március 15-től elősegítse a tagállami vámhatóságok, gyorspostai küldeményeket kézbesítő szereplők, valamint az uniós postai szolgáltatók operatív felkészültségét.

A Bizottság támogatást nyújtott a nemzeti hatóságoknak és a gazdasági szereplőknek fejlesztési tevékenységeikben olyan tevékenységek révén, amelyek a következőket foglalják magukban:

- Egy e témával foglalkozó fórum létrehozása és célzott webes szemináriumok szervezése, támogatás a gyakran feltett kérdések, valamint az ICS2-vel foglalkozó, transzeurópai koordinációs plenáris ülések szervezése révén, amelyeken részt vesz az összes tagállam nemzeti ICS2 projektmenedzsmentje és kockázatkezelési képviselői, egyéni gazdasági szereplők, kereskedelmi szövetségek és nemzetközi szervezetek;
- Szoros és folyamatos nyomon követés, nemzeti és kereskedelmi projekttervek kidolgozása annak biztosítása érdekében, hogy azok összhangban legyenek a Bizottság központi terveivel az összes releváns informatikai jellegű megvalósítás mérőföldkö esetében (megfelelőségi vizsgálati kampányok, végponttól végpontig történő vizsgálatok, szimulációs vizsgálatok). Ez a megfelelőségi vizsgálati tevékenységek koordinálásához nyújtott folyamatos támogatástól kezdve, a nemzeti hatóságok és a gazdasági szereplők egyedi projektjeik összehangolására való ösztönzéséig terjedt;
- Felkészülés kommunikációs kampányok elindítására 2020-ban és az ICS2 program egész megvalósítása során végrehajtott különféle tevékenységek révén, többek között

¹⁰ Az ICS2 transzeurópai koordinációs tevékenységi területe – az ICS2-program szerves elemeként – 2018-ban indult el.

az ICS2 programra vonatkozó specifikus tartalom létrehozásával az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság weboldalán;

- Az ICS2 1. változatára vonatkozó közös üzemeltetési iránymutatások gyűjteményén alapuló képzési anyag elkészítése.

Továbbá 2019 végén a Bizottság útjára indított egy, a kulcsfontosságú teljesítménymutatókat vizsgáló **„nemzeti hatósági negyedéves monitoringprogramot” a transzeurópai NCTS (5. szakasz)** és **AES rendszerre** vonatkozóan, amely program rendszeresen értékeli az előrehaladást, és kellő időben figyelmeztet, ha probléma merülhet fel.

Kiegészítő eszközként e projektek kapcsán a Bizottság egy **„nemzeti hatósági koordinációs programot”** is létrehozott, amellyel támogatni kívánja a tagállamokat a transzeurópai rendszerek nemzeti összetevőinek kifejlesztésében és telepítésében. A programok 2020-tól kezdve az e célból létrehozott támogató szolgálat, webináriumok, kétoldalú látogatások (amennyiben lehetséges), képzések, a megfelelőségi vizsgálatok nyomon követése, negyedéves eredményjelentések, szolgáltatásmenedzsment stb. útján segítik az információtechnológiai átállás folyamatát.

A program alkalmazásának első hat hónapja alatt a következő eredményekről lehet beszámolni:

- Valamennyi nemzeti hatóság betartotta az NCTS 5. szakaszára és az AES-re vonatkozó koordinációs program rendelkezéseit, a javasolt sablonok felhasználásával összeállított, részletes nemzeti projektterveket nyújtott be, és jelentette az alaptervétől való esetleges eltéréseket;
- A koordinációs program egészét a Bizottság négy virtuális és személyes találkozó keretében megvitatta az összes nemzeti hatósággal, és azt az elektronikus vám koordinációs csoport (ECCG) elfogadta;
- Három kétoldalú misszióra, továbbá hat kétoldalú webes szemináriumra került sor a nemzeti hatóságokkal;
- A Bizottság beszámolt az ECCG-nek és a vámpolitikai csoportnak (CPG) az aktuális helyzetről, és áttekintést nyújtott az összesített nemzeti terv legfontosabb teljesítménymutatóiról.

A Bizottság megítélése szerint mindkét program az előrehaladásra vonatkozó értékes információkat eredményez, amelyek a későbbi éves eredményjelentésekben hasznosulnak. A programok az előrehaladásra vonatkozó részletes információkat szolgáltatnak majd az egyes projektek és tagállamok tekintetében.

5 VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ ÉS KÖVETKEZTETÉSEK

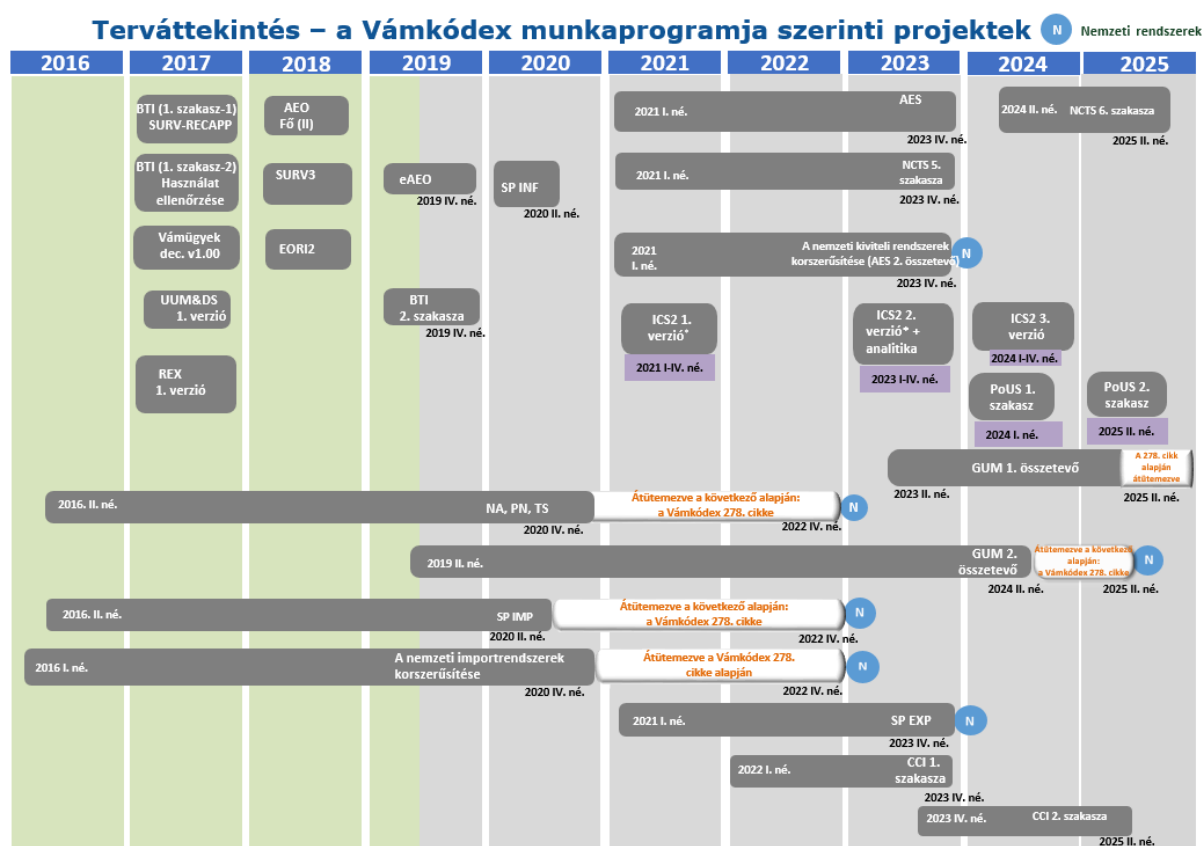
Következtetésként egyértelműen megállapítható, hogy a Bizottság és a tagállamok számára **kihívásokkal jár** annak biztosítása, hogy a Vámkódexhez kapcsolódó elektronikus rendszerek teljes körű telepítése az előírt határidőig megtörténjen. Az előrehaladás és a kockázatok értékelése azt mutatja, hogy ezek a kihívások **elsősorban a tagállamok oldalán merülnek fel**. A tagállamok hivatkoznak a Covid19-világjárvány hatásait övező bizonytalanságra, a vámrendszereken keresztül teljesítendő számos más kötelezettségre, a tagállamokban az erőforrások terén mutatkozó problémákra, a rendszerek összetettségére és egymáshoz kapcsolódására, emellett a meglévőkről a korszerűsített rendszerekre történő problémamentes átállás szükségességére annak érdekében, hogy a kereskedelmet minél kisebb hatás érje. A Bizottság kötelezi magát, hogy az elkövetkező években gondosabban és

alaposabban fogja támogatni, koordinálni és nyomon követni a tagállamok oldalán elért előrehaladást, és vállalja néhány konkrét intézkedés megtételét a nemzeti és a transzeurópai rendszerek időben történő megvalósításának biztosítása érdekében.

Ennek ellenére egyértelműen megállapítható **kézzelfogható előrehaladás**. Eddig **terjedelmes számban került sor az elektronikus rendszerek telepítésére, amelyek ma már teljes mértékben működőképesek**.

Az INF SP projekt sikeresen létrejött ebben az évben, és jelentős előrelépés történt négy, illetve két projekt technikai és funkcionális specifikációinak véglegesítésében, két döntés-előkészítő tanulmány befejezésében és a soron következő jelentősebb kiadásokra való felkészülésben.

Fentebb már említésre került, hogy a fennmaradó projektek többségükben megfelelő ütemben haladnak, és a tervek szerint a Vámkódex munkaprogramjában meghatározott projekttervnek megfelelően el fognak készülni. A tervezésről és az előrehaladásról az alábbi 4. ábra ad összefoglaló áttekintést.

4. ábra: A Vámkódex munkaprogramja szerinti projektek tervezése

A Bizottság és a tagállamok továbbra is rendszeres találkozókat tartanak a **projektek irányítása és figyelemmel kísérése céljából**, amelynek során a MASP-C áttekintő eszközeire, valamint a Vámkódex munkaprogramjának végrehajtásával összefüggésben a megerősített tervezési és beszámolási követelményekre támaszkodnak. A Bizottság és a tagállamok ezenkívül folytatják a fennmaradó transzeurópai rendszerek kidolgozásával és kifejlesztésével kapcsolatos munkát a döntés-előkészítő tanulmányok és a projektismertető

dokumentumok terén, valamint a funkcionális és technikai specifikációk (egyes esetekben átmeneti technikai specifikációk) elkészítését, amelyek alapján a rendszerek bevezethetők és telepíthetők.

A Bizottság folytatja a **nemzeti hatósági negyedéves monitoring- és koordinációs programot**. A fenti irányítási eszközök birtokában a Bizottság magabiztosan állíthatja, hogy megfelelő mechanizmusokat léptettek életbe a közelgő kihívások leküzdéséhez.

Az összes tagállam közölte, hogy hajlandó mérséklő intézkedéseket meghatározni és hozni a Vámkódex munkaprogramjában rögzített tervezési határidők betartásának biztosítása érdekében.

Az egyes projektek tervezését és állapotát az **e jelentéssel együtt kiadott bizottsági szolgálati munkadokumentum** ismerteti részletesebben.